

Міністерство аграрної політики та продовольства України

**Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка**

МАТЕРІАЛИ

**II ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ – КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«РИНКОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ
ЕКОНОМІКИ: СТАН, ПРОБЛЕМИ,
ПЕРСПЕКТИВИ»**

20-30 травня 2011 року

ТОМ 2

ХАРКІВ - 2011

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної Інтернет – конференції «Ринкова трансформація економіки: стан, проблеми, перспективи». У двох томах. Т. 2. – Харків: ХНТУСГ, 2011. – 243 с.

Із надісланих матеріалів оргкомітетом до друку рекомендовано тези 143 доповідей від 164 авторів із 35 установ і організацій України та зарубіжжя.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Д.І. МАЗОРЕНКО	– ректор Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка, професор, член-кореспондент НААНУ
С.М. КВАША	– директор департаменту економічного розвитку і аграрного ринку Міністерства аграрної політики та продовольства України, доктор економічних наук, професор, член-кореспондент НААНУ
П.Т. САБЛУК	– директор Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки» НААНУ, доктор економічних наук, професор, академік НААНУ
В.П. ГАЛУШКО	– директор ННІ бізнесу Національного університету біоресурсів і природокористування України, доктор економічних наук, професор, член-кореспондент НААНУ
В.В. СІГТИНСЬКИЙ	– ректор Львівського національного аграрного університету, доктор біологічних наук, професор, академік НААНУ
В.М. КЮРЧЕВ	– ректор Таврійського державного агротехнологічного університету, професор
А.М. ТИЩЕНКО	– перший проректор ХНТУСГ, доктор технічних наук, професор, член-кореспондент НААНУ
В.А. ВОЙТОВ	– проректор з наукової роботи ХНТУСГ, доктор технічних наук, професор
Т.Є. ПІПІНА	– директор ННІ бізнесу і менеджменту ХНТУСГ, доцент
П.С. БЕРЕЗІВСЬКИЙ	– декан економічного факультету Львівського національного аграрного університету, доктор економічних наук, професор
С.В. КАРМАН	– декан факультету економіки та бізнесу Таврійського державного агроекологічного університету, кандидат економічних наук, доцент
В.Я. АМБРОСОВ	– завідувач кафедри обліку і аудиту ХНТУСГ, доктор економічних наук, професор, член-кореспондент НААНУ
В.В. ОНЕГІНА	– завідувач кафедри економіки та маркетингу ХНТУСГ, доктор економічних наук, професор
Г.Є. МАЗНЄВ	– завідувач кафедри організації виробництва, бізнесу та менеджменту ХНТУСГ, професор
І.О. БЕЛЕБЕХА	– доктор економічних наук, професор кафедри економіки та маркетингу ХНТУСГ
Т.Г. МАРЕНИЧ	– доктор економічних наук, професор кафедри обліку і аудиту ХНТУСГ

СЕКЦІЯ

**ФІНАНСОВА СИСТЕМА ТА
ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ВИРОБНИЧИХ ТА
КОМЕРЦІЙНИХ
ПРОЦЕСІВ В ЕКОНОМІЦІ**

УДОСКОНАЛЕННЯ ВНУТРІШНЬОГОСПОДАРСЬКОГО АНАЛІЗУ МАТЕРІАЛЬНИХ ЗАПАСІВ НА ВИРОБНИЧИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Багрій К.А., старший викладач,
Чернівецький торговельно-економічний інститут Київського
національного торговельно-економічного університету

Проведення внутрішньогосподарського аналізу відіграє важливу роль при оцінці ефективності господарської діяльності виробничих підприємств. Підприємницька діяльність здійснюється протягом тривалого часу і потребує певного узагальнення, систематизації та аналізу за напрямками та етапами.

Однією з обов'язкових умов здійснення процесу виробництва є забезпечення його предметами праці, за допомогою яких здійснюється виробництво продукції. Під час виготовлення продукції на підприємстві відбувається споживання різноманітних видів ресурсів, більша частка витрат яких припадає на матеріальні запаси. Матеріальні запаси являють собою запаси предметів праці, які включають сировину, основні матеріали, комплектуючі вироби та інші матеріали, що призначені для виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг, обслуговування виробництва та адміністративних потреб, і наявність яких є необхідною умовою ритмічної роботи підприємства. Вони знаходяться на різних стадіях виробництва і очікують поступлення в процес виробничого або особистого споживання.

На рівні підприємства, матеріальні запаси відносяться до числа об'єктів, які вимагають великих капіталовкладень, і тому представляють собою один із факторів, що визначають політику підприємства. Зміна обсягів матеріальних запасів в значній степені залежить від переважаючого на даний момент відношення до них підприємців, яке, безумовно, визначається кон'юнктурою ринку. Тому важливим чинником розвитку та інтенсифікації виробництва є стабільна забезпеченість підприємства матеріальними запасами та їх раціональне використання [1, с.296].

За сучасною ринковою трансформацією економіки докорінно змінюється система постачання підприємства сировиною і матеріалами, комплектуючими виробами та енергоносіями. Для того, щоб визначити, якою мірою підприємство забезпечене матеріальними ресурсами та наскільки обґрунтованими є матеріальні запаси, необхідно провести оперативний та ефективний

внутрішньогосподарський аналіз: вивчити порядок розрахунку й обґрунтованість договорів про поставку матеріальних ресурсів, умови поставок; визначити характер виробничих матеріальних запасів і зміну їх структури; перевірити обґрунтованість норм виробничих запасів і потребу в матеріальних ресурсах; виявити можливості зменшення виробничих запасів і потреби в матеріальних ресурсах; розробити заходи щодо зниження наднормативних і зайвих запасів матеріалів. Перевіряючи потреби в матеріальних запасах, необхідно з'ясувати, чи враховані зміни в номенклатурі й асортименті призначеної до випуску продукції, чи враховані зміни питомих витрат на одиницю продукції, чи враховані заходи щодо підвищення технічного рівня виробництва і праці. Аналіз термінів та обсягів поставок матеріалів за укладеними договорами пов'язаний з перевіркою запасів відповідних матеріалів на складі. Наявні запаси мають задовольняти потребу підприємства в матеріалах на період інтервалів між поставками.

Внутрішньогосподарський аналіз матеріальних запасів має велике значення як у виробничому, так і у фінансовому аспектах. Використання запасів підпорядковане єдиній меті — забезпеченню безперебійного процесу виробництва та реалізації продукції. Ефективне управління запасами на основі внутрішньогосподарського аналізу дозволяє знизити тривалість виробничого та всього операційного циклу, зменшити поточні витрати на їх збереження, визволити з поточного господарського обороту частину фінансових засобів, реінвестуючи їх в інші активи. Забезпечення цієї ефективності досягається за рахунок проведення внутрішньогосподарського аналізу матеріальних запасів, який має свої особливості і повинен складатися з таких етапів:

1. Аналіз запасів товарно-матеріальних цінностей у попередньому періоді.
2. Визначення цілей формування запасів.
3. Оптимізація розміру основних груп поточних запасів.
4. Оптимізація загальної суми запасів товарно-матеріальних цінностей, що включаються до складу оборотних активів.
5. Формування ефективних систем контролю за рухом запасів на підприємстві.
6. Реальне відображення у фінансовому обліку вартості запасів товарно-матеріальних цінностей в умовах інфляції.

Джерелами інформації для внутрішньогосподарського аналізу матеріальних запасів є форми статистичної звітності про наявність, використання матеріальних запасів, про витрати на виробництво,

оперативні дані відділу матеріально-технічного постачання, інформація аналітичного бухгалтерського обліку про надходження, витрати і залишки матеріальних запасів, а також плани матеріально-технічного постачання, договори на постачання сировини і матеріалів [2, с.212].

Ефективне використання матеріальних запасів відіграє велику роль у забезпеченні нормальної, стабільної роботи підприємства. Тому для ефективного використання матеріальних ресурсів, у тому числі матеріальних запасів необхідним є проведення систематичного внутрішньо-господарського аналізу матеріальних запасів. Адже, проведення внутрішньогосподарського аналізу є необхідним на всіх етапах підприємницької діяльності: від задумів і формування підприємства до реалізації кожного етапу функціонування, дотримуючись принципів етапності та системності.

Література.

1. Бондар Н. М. Економіка підприємства : [навчальний посібник] / Н. М. Бондар. — К. : Видавництво А.С.К., 2004. — 400 с.
2. Попович П. Я. Економічний аналіз діяльності господарювання : [підручник] / П. Я. Попович. — Тернопіль : Економічна думка, 2004. — 416 с.

РОЛЬ БЮДЖЕТУВАННЯ В ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

**Білецька К.Ю., студентка,
Харківський національний технічний університет сільського
господарства імені Петра Василенка**

В умовах сучасної нестабільності зовнішнього середовища та невизначеності внутрішніх умов господарювання вітчизняних підприємств ефективність їх роботи здебільшого залежить від якості процесу бюджетування.

В економічній літературі не існує єдиного визначення бюджету. Так, К. Друрі вважає, що бюджет являє собою «проект бажаного майбутнього та шляхів його ефективного досягнення». На думку А. Апчерча, бюджет слід розглядати як кількісний план, який орієнтує на досягнення мети підприємства. В. Є. Хруцький зі співавторами визначає, що бюджет — це фінансовий план, який охоплює всі аспекти діяльності підприємства і дозволяє зіставляти всі понесені витрати та отримані доходи у фінансових термінах на майбутній

**СЕКЦІЯ. ФІНАНСОВА СИСТЕМА ТА ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИРОБНИЧИХ ТА КОМЕРЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В
ЕКОНОМІЦІ**

- **БАГРІЙ К.А.** Удосконалення внутрішньогосподарського аналізу матеріальних запасів на виробничих підприємствах..... 95
- БІАЄЦЬКА К.Ю.** Роль бюджетування в діяльності підприємства 97
- БОЧАРОВА Н.А.** Формування етапів фінансової політики підприємства 100
- БУРЛАКА Б.В.** Механізм ціноутворення в банках при обслуговуванні агроформувань..... 103
- ВАСИЛЬЄВА О.В.** Проблеми налогообложення діяльності суб'єктів малого бізнесу 107
- ВОРОНКОВА А.А., ВОРОНКОВА А.В.** Проблеми кредитування сільськогосподарських підприємств в сучасних умовах..... 109
- ГРИЩЕНКО І.А.** Основні напрямки удосконалення організаційної складової бухгалтерського обліку..... 113
- ДЕЦЮРА С.О.** Економічна сутність категорії «дохід підприємства»..... 116
- ДУДКІНА А.Ю.** Оцінка фінансової стійкості бюджету території 119
- ЄРМАК Д.К.** Облік і аудит довгострокових біологічних активів 123
- ЄРМАКОВА М.В.** Проблемні питання обліку розрахунків з підзвітними особами..... 126
- ІБРАГІМОВ Т.** Методи зменшення дебіторської заборгованості 129
- ІБРАГІМОВ Т.** Удосконалення управління дебіторською заборгованістю 131
- КАЛАШНІКОВА Т.В.** Аналіз ефективності державної підтримки сільськогосподарських підприємств Харківської області 134